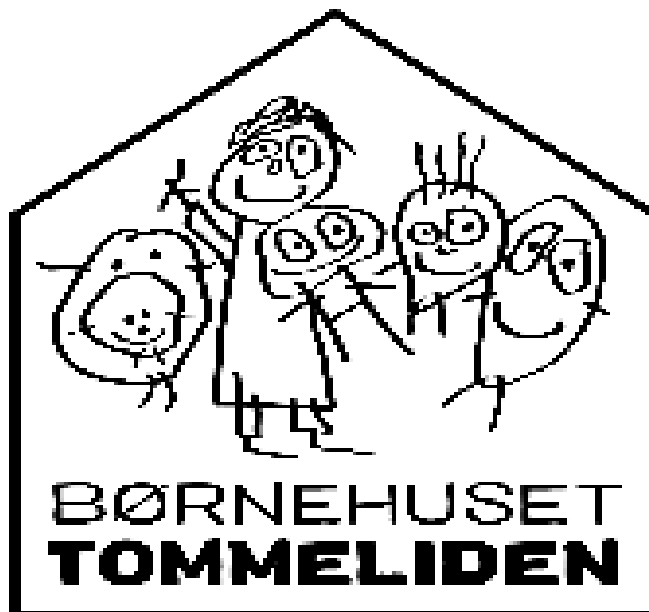

Pædagogisk læreplan for børnehaven 3-6 år

Børnehuset Tommeliden 2019/2020

Den styrkede pædagogiske læreplan

Forord	3
Om Børnehuset Tommeliden.....	4
Læreplansarbejdet med hverdagsrutinerne.....	5
Læringsforståelse.....	6
Læsevejledning.....	8
Modtagelsen.....	9
Måltidet.....	10
Bleskift / toiletbesøg.....	11
Legepladsen.....	12
Samling.....	13
Særlige aktiviteter og leg.....	14
Garderobe.....	15
Middagssøvn.....	16
Andre centrale fokuspunkter.....	17
Forældresamarbejdet.....	17
Børn i udsatte positioner.....	17
Sammenhæng og overgange.....	18
Inddragelse af lokalsamfundet.....	18
Evalueringskultur.....	18
Afslutning.....	19

Dette er den første udgave af den styrkede pædagogiske læreplan for børnehaven i Børnehuset Tommeliden.

Vi har udarbejdet den pædagogiske læreplan med udgangspunkt i dagtilbudsloven.

Ifølge § 7¹ i dagtilbudsloven skal dagtilbud fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Stk 2 Vi skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg, og understøtte det enkelte barns trivsel, læring og udvikling og dannelse og bidrage til at børn får en god og tryk opvækst.

Stk 3 Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring

Stk 4 Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelser med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Stk 5 Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god, sammenhængende overgang mellem dagtilbud, og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære

Vi har i løbet af 2019 og 2020 udarbejdet vores læreplan.

I løbet af 2019 og 2020 har hele personalegruppen på pædagogiske dage og på personalemøder bidraget til det færdige resultat, som vi her vil præsentere for jer.

¹ Dagtilbudsloven § 7

Børnehuset Tommeliden

Børnehuset Tommeliden er et selvejende dagtilbud, som er placeret i den nordlige del af Viborg by.

Vi har et hus, som er bygget i 1969 på 672 m², og vi er et integreret dagtilbud for børn 0-6 år.

Der er i gennemsnit 30 vuggestuebørn og 55 børnehavebørn i Børnehuset Tommeliden.

Vi har en stueopdelt struktur. I vuggestuen er der tre aldersblandede børnegrupper med ca. ti børn i hver. I

børnehaven er der ligeledes tre børnegrupper – to grupper med børn 3-5 år og en gruppe med de ældste 5-6-årige børn. Gruppetørrelserne i børnehaven kan variere hen over året med færre børn i efterårsmånederne og flere børn i forårsmånederne.

Personalet har, for de flestes vedkommende, været ansat i huset gennem flere år. I Tommeliden er der 20 fastansatte fordelt på pædagoger, pædagogmedhjælpere, lønnet praktikant, ledelse samt kostansvarlig.

Vi har fordelt vores pædagogiske ressourcer således, at de tidspunkter, hvor der er flest børn, også er de tidspunkter, der er flest ressourcer. Det giver mulighed for en god fordeling af børn og voksne, med større mulighed for at være nærværende voksne, der er tættere på børnene i deres leg, og bedre mulighed for at hjælpe børnene videre, når de har behov for det.

Vi afholder personale og stuemøder samt pædagogisk dag(e), for at kvalificere det pædagogiske arbejde gennem planlægning, nye input, dialog, refleksion og evaluering.

Vi modtager børn fra lokalområdet, hovedsagelig fra de omkringliggende villakvarterer, men også børn fra lejlighedskomplekset, som omkranser parken. Vi har hovedsagelig etnisk danske familier, enkelte flersprogede familier.

Læreplansarbejdet med hverdagsrutinerne

I Tommeliden har vi arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan gennem hverdagsrutinerne. Rutinerne er en række gentagne funktioner og gøremål, som altid eksisterer som en del af hverdagslivet, og dermed også i børnenes liv². De knytter sig grundlæggende til børnenes behov for at blive taget godt imod, for søvn, mad, hygiejne, påklædning. Rutinerne er tilbagevendende og udgør en rytme. For barnet er det meget betydningsfuldt, hvad der foregår og hvordan det foregår – fx hvordan inddrager vi børnene i rutinerne, hvordan samarbejder vi med børnene i rutinerne og hvilke muligheder børnene har for at deltage og agere.

For personalet er det ikke blot nogle praktiske arbejdsopgaver, der skal organiseres og udføres, men det er læringsrum for børnene med masser af muligheder for læring, engagement, medansvar, selvstændighed, selvhjælpenhed, samt værdifulde oplevelser, som har betydning for barnet og for fællesskabet.

Derudover er der en lang række færdigheder der styrkes hos barnet, personlige, sociale, sproglige og motoriske³

Vi er af den overbevisning, at ved at blive klogere på de pædagogiske rutiner, er vi med til at fremme børnenes trivsel, udvikling, dannelse og læring i det fællesskab vores børnehus er.

Vi har arbejdet med følgende hverdagsrutiner

Modtagelsen, Måltidet, Bleskift og toiletbesøg, Legepladsen, Samling, Særlige aktiviteter og leg, Garderobe, Middagssøvn

² Pædagogiske rutiner i dagtilbud, S. Smith og S Krogh 2018, s 16 ff

³ Ibid s 32

- Vi har optaget små videoklip af hver enkelt rutine. Dermed har vi haft et fælles udgangspunkt for observation, analyse og vurdering af selve rutinen.
- Vi har analyseret læringsmiljøet i rutinerne ved at identificere elementer fra det pædagogiske grundlag, samt de 6 læreplanstemaer. Dermed har vi arbejdet med det pædagogiske grundlag og de 6 læreplanstemaer ved at være konkrete og at ved at bruge forståelsen i forhold til meget kendte rutiner.
- Vi har brugt egne observationer samt erfaringer med rutinerne.
- Vi har reflekteret over måden, vi har organiseret rutinen.
- Vi har reflekteret over, hvordan vi understøtter barnet i læringsmiljøet.
- Vi har reflekteret over barnets læring og deltagelsesmuligheder i rutinen.
- Vi har reflekteret over tiltag, der kunne arbejdes videre med i forhold til barnets lærings- og deltagelsesmuligheder, samt i forhold til organisering af rutinen.
- Vi har haft fælles dialog, som har været med til at skærpe fokus på rutinen og den faglighed, vi har omkring rutinen.

Læringsforståelse

Barnet lærer på mange måder – og vi skal være opmærksomme på dem alle. Vi tager derfor udgangspunkt i den forskellighed, der kan være i udvikling og behov hos det enkelte barn, og vi støtter og udfordrer barnet i sin videre udvikling. Den måde, vi planlægger og organiserer hverdagen, skaber læringsmiljøer, hvor der både er mulighed for bevidst og ubevidst læring. Vi pædagoger er rollemodeller i vores handlinger, mimik og med vores ord. Barnet lærer bla. også ved at iagttage, se mærke værdier og holdninger, ligesom barnet lærer ved at se og efterligne andre.

For at illustrere vil vi vise to modeller om læring

Fig 1 Basil Bernstein, De tre læringsrum

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børn har høj indflydelse på form og indhold
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	Læringsrum 1 Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal gøre noget bestemt.	Læringsrum 2 Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter, fx at følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		Læringsrum 3 Leg og spontane aktiviteter. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og læring. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet, fx ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig 2 Fælles grundlag for børns læring, Viborg Kommune

Intenderet læring Dét, vi har sat os for vi vil opnå, skabe, påvirke / mål planer, intentioner af formel og uformel karakter.	Formel læring Vores læreplan, vores indsatsmål – hvad lærte barnet egentlig.
Uformel læring Hvad lærer barnet, imens det er optaget af at deltage i vores aktiviteter – måske lærer barnet noget andet, end det vi havde planlagt.	Realiseret læring Hvad blev realiseret - hvad lærte barnet og hvordan kan vi se, mærke, eller måle en forskel.

Hverdagsrutinens overskrift

Hvad er på spil fra læreplanstemaerne – her har pædagogerne identificeret og udfoldet relevante temaer i rutinen.

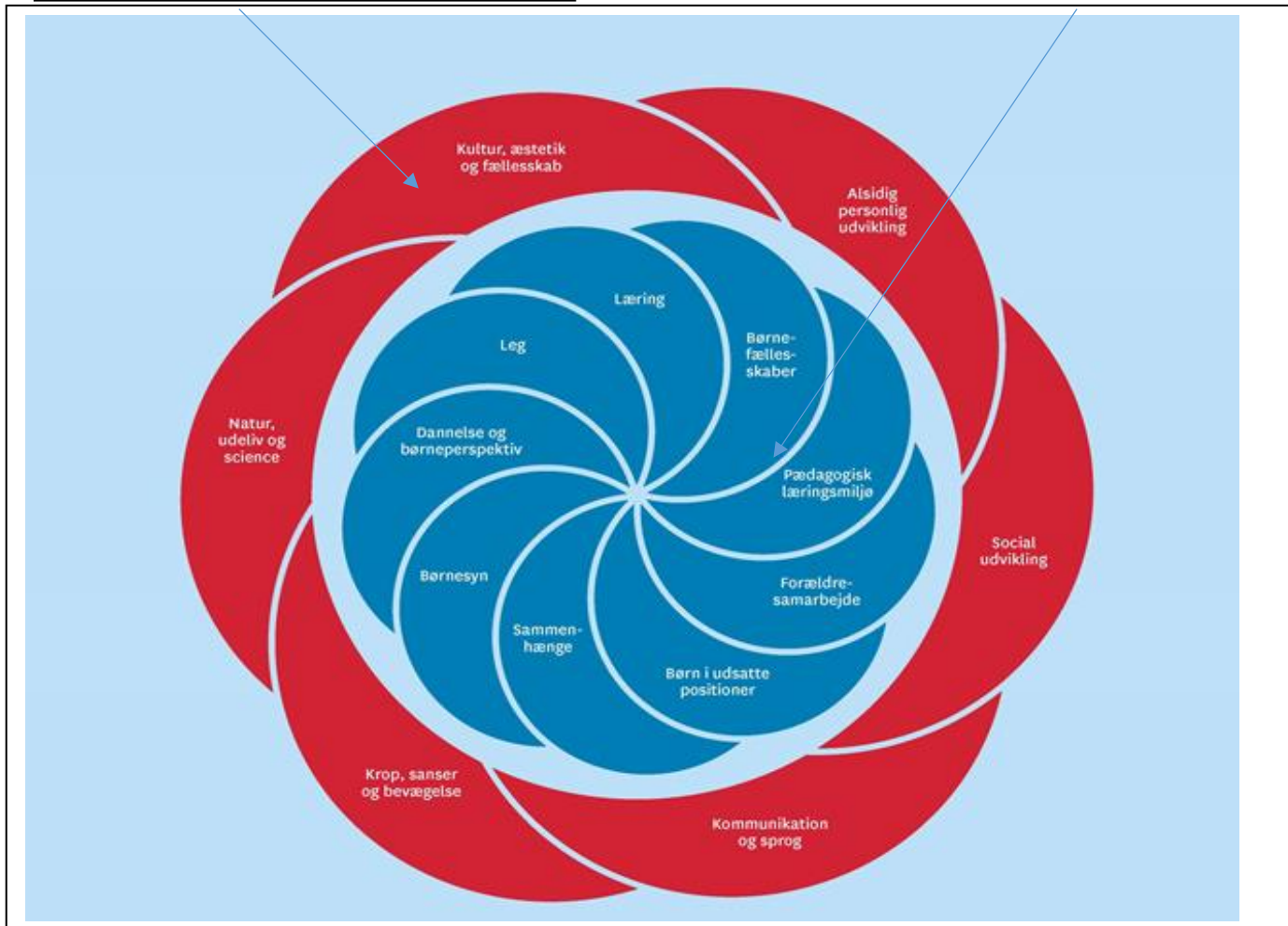
Hvad er på spil fra det fælles pædagogiske grundlag – her har pædagogerne identificeret og udfoldet relevante elementer fra grundlaget i rutinen.

Faglige refleksion

Her har pædagogerne forholdt sig til rutinen – hvad fungerer, hvad skal der fokus på. Hvad er barnets perspektiv og ikke mindst hvilke tiltag og overvejelser giver analyse anledning til.

Praksisfortælling eller udsagn er en lille fortælling eller en observation som pædagogerne har lavet om rutinen.

Hvad lærer barnet
Her har pædagogerne sat highlight på den konkrete læring i rutinen.

Modtagelsen.

Hvad er på spil

Det fælles pædagogiske grundlag

Børnesyn:

At det enkelte barn oplever at blive mødt positivt i modtage situationen, at vi som personale støtter op om barnets behov i denne situation.

Dannelse:

At vi, ved modtagelsen af barnet om morgenen, er med til at fremme tryghed, forudsigelighed og tillid i en overgangs situation – hjem/børnehave.

Vi er med til at understøtte det enkelte barns udvikling og læring ved at hjælpe og vise barnet, hvor og hvordan det siger farvel til mor eller far. At vi bruger barnets navn, når vi siger godmorgen/farvel.

Læring:

Vi understøtter det enkelte barn med at komme videre med dagen efter modtagelsen i børnehaven. Vi guider og vejleder barnet til at deltage i legerelationer eller børnefællesskaber, når det er klar til det.

Vi prøver at skabe en morgen, der giver både mulighed for tryghed (rutiner) og læring (leg, aktiviteter). Vi skaber kontakt med alle børn og forældre.

Børnefællesskaber:

Vi har skabt en overordnet ramme i børnehaven ift. modtagelsen. Denne ramme gør det lettere for barnet at forholde sig til modtagelsen og derefter stille og roligt komme ind i et ønsket børnefællesskab, når det er klar. Vi hjælper og guider

Læreplanstemaer:

Kommunikation og sprog: I form af italesættelse og indforstået kropssprog, f.eks. barnet bakker hen til pædagogen, kommer op og sidder ved pædagogen. Der bliver sagt og vinket farvel.

Alsidig personlig udvikling: Barnet bliver set i modtagelsen og hørt i dets behov.

Social udvikling: Pædagogisk overblik, vi ser de andre børn som viser fælles opmærksomhed i modtagesituationen.

Kultur, æstetik og samarbejde :i form af en god modtagelse, med "godmorgen", og italesættelse af barnets navn, samt god kontakt mellem både forældre og barn, og barn og pædagog.

Praksisfortælling, udsagn, observation

Et barn bliver afleveret ; det barn, og de andre børn venter sammen på, forældrene kommer og vinker i vinduet. Her inddrages andre børn i modtagelsen.

Et barn bliver afleveret, kommer op til pædagogen, her får barnet tryghed og nærhed i modtagelsen.

De andre børn giver plads til det næste barns aflevering.

Pædagogen benævner barnet når han/hun træder ind ad døren. Barnet og forældrene ved nu, at vi har set dem.

Hvad lærer barnet

At vi gerne vil dem, at vi er der for at hjælpe dem i en evt. svær overgang.

At rumme egne følelser.

At skabe relationer til andre voksne.

At være sig selv/hvile i sig selv.

At gå ind selv, samt at møde verden fra eget perspektiv.

At løsrive sig fra sine forældre.

At skabe nye omsorgsrelationer, f.eks. ved at bruge det pædagogiske personale som sekundære omsorgspersoner.

Faglig refleksion

Hvad er det bedste vi tager med?

Børneperspektiv:

At det enkelte barn føler sig set i modtagesituationen, samt at vi støtter op om det enkelte barns behov.

Tiltag i børnehaven:

Hvad ville der ske, hvis der kom flere hænder i afleveringssituationen?

Vi skaber tryghed og nærvær i modtagesituationen. Andre aktiviteter må vente.

Så snart der er nok personale, åbner vi alle stuer.

Næste gang prøver vi:

Vi har allerede nu fået flere hænder tidligt på morgenen, og kan mærke, at det giver større overskud til den gode modtagelse, samt overdragelse af forældrenes beskeder. Dette giver også tid til fordybelse og tryghed hos de i forvejen afleverede børn.

Vi har tænkt over, om det ville give mening at flytte lokale i den tidlige aflevering.

Overvejelser i forhold til forældre og lokalsamfund:

God vejledning og kommunikation til forældrene, om den gode modtagelse/ aflevering.

Forventningsafstemning med forældre og børn. Vi kan prøve at inddrage forældrene i hvordan de oplever modtagelsen/afleveringen af deres barn gennem spørgeskema: Er der noget, der undrer forældrene?

Måltidet.

Hvad er på spil

Det fælles pædagogiske grundlag

Børnesyn:

At barnet oplever forskelligheden i madpakkerne og at det er okay at have forskelligt mad med.

Det enkelte barn oplever, at det er hyggeligt at være med til at spise, at der er et fællesskab i spisesituationen.

At der er en ramme for måltidet, så det giver det enkelte barn tryghed, f.eks. at have en fast plads.

Dannelse:

At børnene bliver set og anerkendt af personalet, samt ser hinanden. Barnet bliver benævnt og kommunikerer med de andre børn og personalet.

Desuden er der den praktiske dannelse, at skrald skal i skraldespanden/eller med hjem i madpakken. At de ældre børn selv lærer at åbne tingene i deres madpakke, samt at de lærer at vente på hinanden, inden vi starter med at spise.

Vi snakker med børnene om, hvor meget de har spist, så de bliver bevidste om, hvor meget de har spist og om de har spist nok. Ellers guider vi dem i, hvad der vil være godt at spise.

Læring:

Der er stor læring gennem rutinerne inden, under og efter måltidet. Læringsformen kan variere fra stue til stue. Vi inddrager børnene i de praktiske gøremål, alt efter alder, så børnemiljøtemaer, som inddragelse, fællesskaber og ansvarlighed bliver en del af rutinerne omkring måltidet.

Barnet lærer gennem egen og de andre børns madpakker, at der er forskel på hvilken kultur barnet kommer fra, samt hvordan der spises og ageres under måltidet.

Børnefællesskaber:

Der opstår børnefællesskaber under måltidet, børnene sammenligner mad, viser sin mad frem og fortæller f.eks. en historie bag maden.

Der er fællesskab omkring måltidet, faste pladser og regler. Dialoger mellem personalet og barn, samt børnene imellem.

Læreplanstemaer:

Flere er til stede f.eks.:

Alsidig personlig udvikling: Børnene ved hvad der skal ske. Rutinerne er faste.

Social udvikling: Børnene har samtaler med hinanden inden og under de spiser. Indgår i sociale fællesskaber, udvikler empati (forholder sig til hinanden – kigger på og taler til hinanden). Hjælper hinanden med f.eks. at åbne madpakkerne.

Krop, sanser og bevægelser: Barnet er sanseligt med maden. Øver at sidde stille på stolen. Nogle børn har brug for at være mere i bevægelse under måltidet.

Praksisfortælling, udsagn, observation

Efter pædagogen har hjulpet de sidste børn på badeværelset, kommer hun ind i pudrummet, hvor der sidder 6 børn klar til at spise ved bordet. De sidder på faste pladser. Børnene er ved at finde ud af hvem der i dag skal sige "værsgo".

Efter lidt snak om det er alle enige om at "M" siger: "Be om ro, værsgo". Og madpakkerne bliver åbnet.

"J" har svært ved at åbne sin madpakke, men får hjælp af "F". Der bliver snakket i munden på hinanden, hvor alle børn fortæller, hvad de har med i madpakken.

"F" siger at han bliver hentet af sin bedstemor i dag. "O" fortæller at han aldrig har set sin farfar og alle lytter til, at "O" fortæller, at han fik en blodprop.

"J" holder sig for ørerne og siger hun ikke har lyst til at høre det, da hun synes, det er uhyggeligt, og hun bliver bange.

Hvad lærer barnet

At der er forskel på normer og kultur ift. madpakken og måden at spise på.

Empati.

Selvhjulpent hed.

Fællesskabsfølelse - En behagelig og positiv spisesituation.

Motoriske færdigheder.

Sociale kompetencer

Faglig refleksion

Hvad er det bedste vi tager med?

Børneperspektiv:

At det enkelte barn er aktivt deltagende i måltidet, kommer med egne meninger og holdninger ift. sin mad, andres mad eller samtalen under måltidet.

Tiltag i børnehaven:

Det fungerer godt at sidde ved små borde, med et personale ved hvert bord.

Vigtigt at skabe gode rammer om måltidet.

Næste gang prøver vi:

Hvad ville der ske, hvis vi lavede et stort fællesbord?

Er der forskel på hvordan børnene sidder. Faste pladser eller ej? Afprøve hvilke fordele/ulemper der her vil være.

Hvad vil der ske, hvis børnene starter med at spise når de er klar, hvis der er et større flow?

En voksen ved hvert bord, giver det mere ro og noget socialt for både voksne og børn?

Overvejelser i forhold til forældre og lokalsamfund:

Vi tager den gode samtale, med forældrene i forhold til madpakken. Indhold og forventninger.

Allergier mm. vi skal tage hensyn til.

Skal vi være mere bæredygtige. F.eks. sortere affald, eller lade madpapir mm. blive i madkassen?

Bleskift og toiletbesøg

Hvad er på spil

Det fælles pædagogiske grundlag:

Børnesyn:

At det enkelte barn ses og støttes i toiletbesøg/bleskift på badeværelset.

Det enkelte barn hjælpes dér, hvor det er udviklingsmæssigt. Derfor er det individuelt, hvilken form for hjælp barnet har brug for.

Vi som personale støtter op om barnets perspektiver gennem børnemiljøtemaerne: nærvær, omsorg anerkendelse og tryghed. Da dette er med til at styrke barnets selvtillid og selvværdsfølelse.

Vi stiller krav i forhold til alder, dvs. at det er ok, at det store barn f.eks. ikke bliver bedt om at gå på toilet, da han/hun selv kan mærke behovet.

Vi er nærværende og benævner mange ting/samtaler i puslesituationer, dette udvikler barnet sprogligt.

Dannelse:

At det enkelte barn er med i alle rutinerne på badeværelset, dvs. hente ble, tørre sig, tage tøj af og på, trække ud i toilettet, vaske hænder mm.

Der vises hensyn overfor hinanden, venter på tur ved toilet, børnene står og snakker med hinanden.

Ser, hvordan dreng/pige gør forskelligt/er forskellige.

Læring:

Udforsker køn og egen krop. Barnet lærer, hvordan tingene gøres på badeværelset, øver rutiner.

Lærer om hygiejne ved toiletbesøg. Vi tager, så vidt muligt, hensyn til kulturforskelle.

Lærer at blive selvhjulpne gennem de deltagemuligheder, der sættes op for det enkelte barn.

Børnefællesskaber:

Børnefællesskaber opstår gennem samtaler, der opstår på badeværelset, og børnene hjælper hinanden ved udfordringer eller når børnene minder hinanden om, hvad de skal.

Læreplanstemaer:

Den største del er **personlig, alsidig udvikling**, da børnene udvikles gennem børnehavetiden. Går fra ble til selv at kunne gå på toilettet. Derudover kommer de andre temaer også ind i forhold til den normale udvikling, særligt **kommunikation** og **sprog, social udvikling**, samt **krop, sanser og bevægelse**

Praksisfortælling, udsagn, observation

På badeværelset er der en kontinuerlig flok af børn, der kommer for at gå på toilettet og vaske hænder. De voksne er tilgængelige for at skabe det nødvendige overblik, så børnene er i stand til at mestre udfordringer, der måtte opstå.

To børn står ved håndvasken, hvor de skal vaske hænder. Den ældste dreng viser en yngre dreng, hvordan man kan vride sine hænder, så sæben kan komme ind mellem alle fingrene. Den yngre dreng ser på den ældre dreng og følger dennes anvisninger, mens han smiler. Den voksne anerkender den ældste drengs initiativ og sætter ord på drengens handlinger, så han føler sig anerkendt.

Hvad lærer barnet

At det er ok at være på forskellige udviklingstrin i forhold til renlighedstræning.

At alle er forskellige. Praktiske færdigheder.

Genkendelige rutiner og vaner.

Øget kropsbevidsthed.

Sociale kompetencer.

At være en aktiv deltager.

At bruge de voksne som guider og vejleder.

Faglig refleksion

Hvad er det bedste vi tager med?

Børneperspektiv:

At det er vigtigt, at det enkelte barn oplever, at det har indflydelse på, hvordan han/hun bliver mødt i situationen, hvad der sker og især tales om i f.eks. en bleskiftesituation.

Tiltag i børnehaven:

At det er vigtigt at skabe et positivt flow på badeværelset. At vi har små grupper børn på toilettet ad gangen.

Det fungerer rigtig godt med vores plan over de børn, som har brug for hjælp til at komme på toilet. Børn med særlige behov markeres med et OBS.

Næste gang prøver vi:

Hvad gør vi ved skift af bleer, hvor lang tid kan de gå med en ble? Nysgerrig på andre børnehavers rutiner.

Vi skal blive bedre til at bruge udetoilettet. Dette går nu rigtig godt → der er fundet en god løsning på dette.

Øget fokus på håndhygiejne, evt. projekt om dette igen. (Fast på vores årsplan) Gøres også i hverdagen.

Overvejelser i forhold til forældre og lokalsamfund:

Vi har et tæt forældresamarbejde omkring barnets renlighedstræning.

Vi samarbejder med vuggestuen, ift. renlighedstræning i overgangen fra vuggestue til børnehave – hvor langt er barnet nået, hvad var med til at støtte den positive udvikling.

Legepladsen.

Hvad er på spil

Det fælles pædagogiske grundlag:

Børnesyn:

Børnene har en stor del selvbestemmelse indenfor legepladsens rammer. Vi giver børnene rum og plads til at kunne lege det, de ønsker. Der er plads til fri fantasi og fordybelse i legene.

Dannelse og Leg:

Udenfor er der mere flydende rammer til forskellige lege, end indenfor. Vi følger stadig børnenes initiativ, og støtter op om de børn, der har brug for at blive guidet. Nye børn får hjælp til, hvordan de kan udfolde sig på vores legeplads. En vigtig ting er, at vi også er interesseret i børnenes lege og deltager aktiv, hvis de søger det (f.eks. når de leger butik).

Læring:

Vi understøtter børnenes lege og skaber tryk på legepladsen. Vi udviser omsorg, når børnene har brug for det, og hjælper med at løse deres konflikter på en rolig måde. Vi hjælper med at få skabt rammer for, hvordan en leg er og forbliver god. Vi tilbyder også os selv, hvis et barn ikke har nogen at lege med.

Børnefællesskaber:

Børnene lærer at indgå i sociale relationer. Der styrkes og opstår venskaber. Venskaber på tværs af køn, alder og kultur. Al leg, dannelse og læring sker i sociale sammenspil på legepladsen med de øvrige børn.

Læreplanstemaer:

Sociale udvikling: Barnet udvikler sig socialt, når han/hun indgår i fællesskaber med andre børn. Der opstår nye relationer på tværs af alder og kultur, som også udvikler børns sociale kompetencer.

Alsiddig personlig udvikling: Barnet får erfaring med sig selv, "hvad kan jeg?". De øver og udvikler sig, ved at prøve nye ting. Det er vigtigt at have gå-på-mod, at turde at prøve og turde at fejle.

Krop, sanser og bevægelse: Barnet bruger sin krop på legepladsen og øver f.eks. sin balance. Forskellige sanser bliver stimuleret. Det handler om at være nysgerrig og iagttagende, hvad andre gør, hvorefter barnet selv kan prøve det af. Barnets verden bliver udvidet.

Natur, udeliv og science: Barnet oplever forskellige dyr. Oplever og med andre børn/personale om forskelligt slags vejr. Børnene er gode til at finde på lege i alt slags vejr.

Kommunikation og sprog: Der er brug for kommunikation på legepladsen. Det er det, der binder fællesskaberne sammen. Det handler om at forstå hinanden for, at en leg kan fungere. De udvikler deres sprog, ved at lytte til andre børn. Hvis et barn har svært ved at kommunikere, er det personalets opgave at hjælpe dem med at kunne kommunikere med de andre børn. Nonverbal ift. alder

Praksisfortælling, udsagn, observation

Fire drenge leger i sandkassen. De påbegynder en leg med at lave pizzaer. De har gang i mange af sandkassens legeredskaberne. De er meget fordybet i legen, som forgrener sig til andre børn. Da flere børn kommer og "bestiller pizzaer".

Da vi senere kommer indenfor i børnehaven, hører de voksne, at børnene siger til hinanden, at de vil lege den leg igen i morgen.

Hvad lærer barnet

Barnet lærer at begå sig i sociale sammenhænge, samtidig med, at barnet lærer om sine egne styrker og øvepunkter.

Natur.

Barnet tilegner sig motoriske færdigheder.

Barnet styrker sine sociale kompetencer – han/hun lærer at agere i friere rammer.

At rumme forskellige sansendeindringer.

Faglig refleksion

Hvad er det bedste vi tager med?

Vi oplever, at børnene er gode til at fordybe sig i legene. Personalet er bevidste om at nogle børn har brug for hjælp til at komme ind i en leg.

Husk de gode samtaler, vi tit har med børnene på legepladsen.

Børneperspektiv:

Det enkelte barn oplever en stor handlefrihed på legepladsen. Det giver barnet mening at deltage i børnefællesskabet og bidrage til at være en del af fællesskabet.

Tiltag i børnehaven:

Kan vi ved dårligt vejr gå ud om formiddagen i stedet for om eftermiddagen?

Vi er meget bevidste om vores arbejdsopgaver om eftermiddagen på legepladsen.

Fordeling: én krydser børn af, én giver eftermiddagsmad, én hjælper børn på toilet. Én er foran og én er bagved (legepladsen). Hvorfor?

Næste gang prøver vi:

At holde mere orden i vores madpakkerum, gøre det mere hyggeligt.

At vi løbende rydder op på legepladsen.

Evt. flere spontane aktiviteter.

Overvejelser i forhold til forældre og lokalsamfund:

Inddrage naturområderne omkring legepladsen, når det er muligt.

Samling.

Hvad er på spil

Det fælles pædagogiske grundlag:

Børnesyn:

Når vi som personale planlægger samling i børnehaven, opsætter vi rammerne, men vi tilstræber at inddrage børnene, på den enkelte stue, i at deltage aktivt, gennem den tryghed, anerkendelse og nærvær, som samlingen er.

Det er vigtigt, at vi som personale skaber deltagemuligheder for de børn, som har brug for støtte til at komme med initiativer. At vi som personale hjælper, støtter og forstørrer disse børn, så de bliver set af de andre børn og derved bliver en del af børnefællesskabet.

Dannelse:

At det enkelte barn forankrer værdier og viden gennem samling, som barnet senere kan bruge til at orientere sig og handle ud fra i hverdagen.

At det enkelte barn oplever at blive taget alvorlig i samlingen, at der er betydning og værdi i dét som barnet fortæller.

Læring:

At samling er et godt læringsmiljø, hvor det enkelte barn får muligheden for at udvikle sig gennem en legende tilgang. Barnet får mulighed for at tilegne og udforske nye områder. Det kan være gennem dialogisk læsning, sanglege, sprogstimulerende lege eller egne fortællinger. Dette videreføres i fællesskabet i samlingen.

Børnene udfordres også i samling ved, at der kan arbejdes med individuelle mål, det kan f.eks. være at turde stå frem for andre og fortælle om en oplevelse.

Børnefællesskaber:

Gennem samling opstår der børnefællesskaber, da børnene får en fælles oplevelse af, hvad vi har lavet. Det sker gennem leg, iagttagelser, samtaler og socialt samspil. Børnefællesskaber i både små og større grupper.

Samling er et rigtigt godt læringsmiljø til at styrke børnefællesskaberne, da leg, dannelse, læring og socialt samspil hurtigt opstår, og kan videreføres til andre former for læringsmiljøer.

Læreplanstemaer:

I samling er læreplanstemaet "**Kommunikation og sprog**" en vigtig del, da det enkelte barn, gennem sproglige rollemodeller, udvikler deres sprog ved at lytte, fortælle, stille spørgsmål, lege med sproget og videreføre det til dets omgivelser.

Derudover er **alsidig personlig udvikling** og **social udvikling** også til stede ved, at barnet både udvikler sig individuelt og i samspil med andre børn og voksne.

Kultur, æstetik og fællesskab samt **kulturelle udtryksformer** gennem traditioner, fællesskab omkring lege og sang

Praksisfortælling, udsagn, observation

"Så er der samling", siger en voksen. Hvorefter flere børn på stuen gentager: "så er der samling".

Inden bliver der i fællesskab ryddet op på stuen, og børn og voksne samles på et aftalt samlingssted.

Til start er der navnerunde, hvor alle børnene benævnt med navn for fællesskabsfølelsen, og for at sikre, sig, at alle er til stede.

Flere af børnene hjælper til med at fortælle, hvem der mangler til samling. Et barn er på ferie og et andet barn leger på den anden stue. Her er der hurtigt et barn, som melder sig til at hente dette barn. Begge børn kommer hurtigt snakkende og smilende tilbage.

Herefter begynder samlingen.

Hvad lærer barnet

Barnet lærer at vente på tur, lytte, forholde sig til andre og være deltagende på eget udviklingsniveau / sociale spilleregler.

Del af et fællesskab, blive set og hørt.

Medbestemmelse / demokratiske dannelse empati.

Sprog / Motoriske færdigheder.

Demokratisk dannelse.

Faglig refleksion

Hvad er det bedste vi tager med?

Børneperspektiv:

At vi skal huske at tilrettelægge samlingen ud fra den børnegruppe vi har; dvs. have overvejelser i forhold til størrelse på grupperne, barnets interesser, ressourcer og udfordringer.

At hvert enkelt barn føler sig set i samlingen, at der er tryghed i dét, vi laver.

Tiltag i børnehaven:

Samling fungerer godt, når den er planlagt, der er rutiner, indhold og personalets roller er fordelt.

Af tiltag har vi snakket om at have fokus på følgende punkter i samling:

Genkendelighed/ Årstider, dato.

At det enkelte barn lærer at stå frem i en gruppe

Lytte til hinanden.

Børnenes forslag til indhold i samling.

Næste gang prøver vi:

Hvor forskellig er vores samlinger i huset, kan vi inspirere hinanden?

Øget fokus på at have samling i en travl hverdag.

Overvejelser i forhold forældre og lokalsamfund:

Vi snakker om hvad der sker omkring os til samling. F.eks. arrangementer i byen.

Gennem dialog og via up date på børnenettet, involveres forældrene i, hvad vi laver, sådan de kan understøtte barnets udvikling

Særlige aktiviteter og leg

Hvad er på spil

Det fælles pædagogiske grundlag:

Børnesyn:

Igennem særlige aktiviteter i børnehaven har vi fokus på barnets ret til leg, læring og trivsel. Vi tilrettelægger aktiviteter for at styrke det enkelte barns legekompeter, dets verden, samt at barnet oplever at være en del af et fællesskab. Igennem de særlige aktiviteter får det enkelte barn mulighed for at indgå i forskellige legerelationer og børnefællesskaber.

Det enkelte barn oplever at være medbestemmende indenfor rammerne af den særlige aktivitet.

Dannelse:

Barnet har mulighed for at være aktiv deltagende, vise initiativ og være en værdi i sig selv. Hvis dette er svært for barnet, er det personalets rolle at positivt bekræfte, følge og italesætte barnet og dets initiativer. At motivere og guide barnet gennem sproglig og kropslig kommunikation, så vil barnet føle sig set og hørt, samt have større overskud til at indgå i aktiviteten.

Læring:

Det enkelte barn øver sig i at indgå i de særlige aktiviteter ved at udforske, stille spørgsmål, og eksperimenterne med f.eks. de ting der er til rådighed.

Barnet lærer at vente på tur, vise hensyn, sociale spilleregler, samt bliver bevidst om egne grænser og formåen.

Det er vigtigt, at vi som personale giver barnet alsidige oplevelser og erfaringer. Dette kan f.eks. være natur (vores projekt "Jord til bord"), nærmiljøet (VGF, ungdomsskolen og plejehjemmet), og kultur (fastelavn, påske, jul mm.).

Børnefællesskaber:

Leg, dannelse og læring foregår igennem børnefællesskaber. Derfor er det meget vigtigt i de særlige aktiviteter, at personalet fastsætter rammerne herfor, så det enkelte barn kan deltage i et trygt børnefællesskab, men også hvor barnet har mulighed for at komme med sit perspektiv til aktiviteten.

Læreplanstemaer:

Vi kan gennem særlige aktiviteter komme omkring alle læreplanstemaer. De grundlæggende vil være:

Social udvikling: Børnene er i leg, fællesskaber og er aktiv deltagende på egen udviklingstrin.

Krop, sanser og bevægelse: Barnet erfarer verden (særlige aktiviteter) gennem deres krop, deres sanser og ved at se andre børn udfolde sig i aktiviteten.

Kommunikation og sprog: Barnet sprog udvikles i de nære relationer og fællesskaber. Barnet lærer nye ord, sammenhænge og personalet understøtter barnet i den sproglige udvikling. **Kultur, æstetik og fællesskaber:** der er fokus på positive æstetiske oplevelser og/eller en skabende praksis.

Praksisfortælling, udsagn, observation

Det er en tradition, at de to ældste børne årgange i børnehaven bruger VGFs' (Viborg Gymnastik forening) lokaler i en periode i efteråret og foråret.

De yngste børn er hjemme i børnehaven og har her gymnastik/frydlege/musik.

En dag er der plads til at tage en af de yngste drenge med til gymnastik på VGF. Det bliver han så glad for, at han løber hele stuen og gangen rundt med hænderne over hovedet. Han jubler og råber: " Jubii Jubii jeg skal med på VGF".

Hvad lærer barnet

At deltage og komme med egne initiativer i forskellige aktiviteter.

Barnet lærer om traditioner og højtider.

Introduktion til den danske kultur.

At være en del af et fællesskab.

At være med til noget nyt og anderledes

Faglig refleksion,

Hvad er det bedste vi tager med ?

At vi som personale er bevidste om at udvide barnets verden gennem forskellige former for aktiviteter.

Børneperspektiv:

At vi rammesætter aktiviteter, så den pågældende børnegruppe har størst mulighed for at deltage og udvide sin forståelse for omverdenen.

Samt at alle børn bliver mødt og guidet der, hvor de er udviklingsmæssigt.

Næste gang prøver vi:

Vi har overvejet at skifte rum ved fredagssamling, kan dette måske give mere ro og plads til børnene?

Til gymnastik på VGF vil vi gerne planlægge flere pædagogiske lege, for de børn som har lyst.

Overvejelser i forhold forældre og lokalsamfund:

Vi samarbejder med lokalsamfundet, når vi låner lokalerne på VGF, ungdomsskolen og Nordre skole.

Vi laver månedplaner og informere forældrene over børnenettet, når vi har planlagte aktiviteter.

Garderoben

Hvad er på spil

Det fælles pædagogiske grundlag:

Børnesyn:

I de forskellige situationer i garderoben, er det meget vigtigt at støtte det enkelte barn dér, hvor barnet er udviklingsmæssigt. Dvs. at vi er med til at fremme barnets aktive deltagelse, læring og social bevidsthed.

At det enkelte barn får hjælp og bliver set. Bliver anerkendt i sin selvstændigheds udvikling/ hvad barnet kan.

At vi som personale, guider positiv og understøtter det enkelte barns initiativer.

Dannelse:

Det enkelte barn er i en central og lærende rolle i garderoben. En rolle som udvikles gennem hele institutionstiden. Barnet bliver mere og mere selvhjulpent, jo ældre barnet bliver.

At det enkelte barn viser hvad det har med af tøj, har styr på sine ting på rummet.

At der vises hensyn overfor de andre børn i garderoben. Alle er med til, at der bliver skabt en behagelig atmosfære. Snakker pænt til hinanden.

Læring:

Børnene lærer, hvad der er dit og mit.

De lærer, hvad tager jeg på ift. vejret. De ser evt., på hvad de andre børn tager på.

Lærer at vente på tur, for at få hjælp af en voksen. Lærer at rumme sine følelser i situationer, der kan være stressende for barnet.

Børnefællesskaber:

At børnene kan hjælpe hinanden med at tage tøj på. I starten guider de voksne, derefter hjælper børnene hinanden.

Børnene ser på hinanden, hvad tager de andre på, i stedet for at spørge en voksen først. Hjælpe hinanden stor/lille.

Det er personalets rolle at styrke de børn, som måske kan have det svært i situationen i garderoben. Benævne dem, og inddrage dem i fællesskabet, så de andre ser barnet.

Læreplanstemaer:

I garderobesituationerne berører vi alle 6 læreplanstemaer, da vi understøtter børnene i deres udvikling indenfor alle temaerne. Dvs. vi gør dem klar til at være selvhjulpne og rumme sig selv og andre.

Praksisfortælling, udsagn, observation

Et barn har brug for at blive guidet i, hvad han/hun skal: F.eks.: "Nu skal du finde dit garderoberum, finde tøj og sko", holde barnet fokuseret i situationen.

Der opstår et socialt fællesskab mellem to drenge, mens de sidder og venter på at komme ud. De snakker om, hvordan ting gror på marken. (Vi er på vej ud i vores have)

Hvad lærer barnet

At det enkelte barn udvikler sig til at blive selvhjulpent, rummelig og evt. hjælper andre børn i garderoben.

Praktiske færdigheder.

Holde fokus.

Styrket selvværd.

Øget kropsbevidsthed.

Turtagning.

Styrket selvværd.

Sprog.

Faglig refleksion

Hvad er det bedste vi tager med?

Vi oplever, at det fungerer rigtig godt, når børnene venter på deres rum, efter de har fået tøj på, og indtil den første voksen er på legepladsen.

Vigtigt, at vi hurtigt får ro på i garderoben, den første voksen går hurtigt ud på legepladsen.

Børneperspektiv:

Det enkelte barn får en større bevidsthed om egen læring – selvstændighed i praksissen i garderoben.

Næste gang prøver vi:

At der er nogle børn, som kan have brug for at komme sidst ud i garderoben, for f.eks. at undgå uro i garderoben.

Praktiske ting gøres efter, de fleste børn er ude på legepladsen. Husk se situationen an.

At vi som personale prøver at give samme besked om tøj til de to basisgrupper. De ældste kan få en anden besked, i forhold til selv at lære påklædning.

Overvejelser i forhold forældre og lokalsamfund:

Det er meget vigtigt at have et godt forældresamarbejde. En rigtig god dialog om hvad der er vigtigt at have af tøj mm. på barnets rum.

Middagssøvn

Hvad er på spil

Det fælles pædagogiske grundlag:

Børnesyn:

Det er vigtigt, at de børn, der har brug for hvile eller en middagssøvn, i hverdagen har mulighed for dette.

At vi som personale støtter op omkring det enkelte barns behov for hvile/middagssøvn. Både i dialog med forældrene, men også i høj grad ud fra, hvordan det enkelte barns hverdag i børnehaven bliver påvirket af, at få mulighed for at hvile/sove til middag. At vi ser barnets behov og støtter barnet i at få en god sammenhæng mellem søvn og aktivitet.

Vi skal som personale skabe tryghed og forudsigelighed i forhold til middagssøvnen. Vi understøtter og hjælper de børn som har brug for at finde sut, bamse, madras, pude, tæppe mm., så de er klar til at sove. Vi sidder ved siden af de børn som har brug for det, evt. ligger en beroligende hånd på barnet, hører stille musik mm.

Dannelse:

Det enkelte barn er deltagende i alle rutinerne omkring middagssøvnen. Barnet hjælper med at blive klar til at hvile/sove. Barnet holder styr på egne ting, som sut, bamse mm.

Børnene lærer at vise hensyn til de andre, når de hviler/sover, ved at være stille; lærer at ligge roligt på sin madras.

Læring:

Det enkelte barn lærer, at der kan være forskel på behovet for et hvil/middagssøvn i forhold til, hvor gammel man er, da det især er de yngste børnehavebørn, der kan have brug for at sove til middag.

Det mere erfarne "sovebarn" kan hjælpe den nye "sovebarn" med at vise, hvordan vores rutiner er.

Børnefællesskaber:

Der opstår et fællesskab blandt de børn, som skal hvile/sove, når de f.eks. sidder og kikker i bøger i sofaen, inden den voksne kommer og henter dem ind til middagssøvnen.

Læreplanstemaer:

Gennem vores pædagogiske læringsmiljø, her middagssøvnen, skal vi understøtte, at de børn som har brug for middagssøvn, erfarer, hvordan vores rutiner er. Vi skal understøtte tilknytningen personale og barn imellem, så hvert enkelt barn føler sig tryk. Dette sker ud fra alsidig personlig udvikling samt social udvikling.

Derudover spiller kommunikation og sprog også en væsentlig rolle, da personalet er med til at understøtte rutinerne før, under og efter middagssøvnen. Dette sker gennem både verbalt og nonverbalt sprog

Praksisfortælling, udsagn, observation

Pædagogen og fire børn går ind i puderummet, hvor de skal sove. Pædagogen finder børnenes madrasser frem og vil derefter finde børnenes poser med tæpper og puder i. Da pædagogen vil til at pakke poserne ud, siger en af børnene, at han selv vil pakke den ud. Det smitter af på de andre børn, og så pakker alle selv deres pude og tæppe ud, og gør deres madras klar til en lur.

Det første barn lægger sig på madrassen og siger til pædagogen: "Nu er jeg klar". De andre børn gør ligeså og bliver derefter puttet godt med tæppet rundt om sig, af pædagogen.

Hvad lærer barnet

At der er forskellige behov for middagssøvn og at det er ok.

Gode rutiner / søvnrytme.

Selvhjulpenshed.

Kropsbevidsthed.

Afkode situationen.

Begyndende selvregulering.

Faglig refleksion

Hvad er det bedste vi tager med ?

At det er vigtigt, at vi ser det enkelte barns behov for evt. middagssøvn for, at barnet kan rumme/overskue en hverdag i børnehaven.

Børneperspektiv:

Vi praktiserer en fast og tryk rutine i forhold til middagssøvnen, selvom vi er flere, der varetager denne opgave.

Vi som personale er meget fleksible i forhold til soveaftaler, men vi har en aftale, der hedder, at vi tidligst vækker et barn efter 1 times søvn.

Næste gang prøver vi:

Vi sætter navne på soveplads, skab og laver poser til hvert barns pude/tæppe.

Samler sovebørnene i sofaen på hver stue, så børnene først kommer ind i puderummet når den "sovende" voksen er med.

Overvejelser i forhold forældre og lokalsamfund:

Hvilke rutiner har andre institutioner i forhold til middagssøvnen i børnehaven? Hvor lang tid sidder den voksne ved børnene, vækker de børnene efter ønsker fra forældrene mm.

Vi har en tæt dialog med forældrene om hvordan middagssøvnen påvirker deres barns hverdag.

De pædagogiske hverdagsrutiner viser et udpluk af det gode børneliv, der leves i Tommeliden. De synliggør læringsmiljøerne – dvs. de faglige intentioner, mål og rammer den pædagogiske hverdagspraksis har i fokus, og giver et indblik i hvordan det gode børneliv, med medindflydelse og medbestemmelse, hvordan leg og læring, børnefællesskaber, og dannelse udfolder sig.

Andre centrale fokuspunkter i den styrkede pædagogiske læreplan

Forældresamarbejdet i Tommeliden

Forældrene er de tætteste samarbejdspartnere, vi har i Tommeliden. Vi er derfor opmærksomme på at møde forældrene dér, hvor de er, for at kunne fokusere på, at udvikle gode relationer, som kan være med til at styrke samarbejdet om barnet. I det daglige prioriterer vi en åben og nysgerrig, daglige dialog med forældrene, hvor vi deler oplevelser, viden og erfaringer fra dagligdagen om barnets trivsel og udvikling.

Udover den daglige dialog bruger vi Børnenettet til at informere forældre om børnenes hverdagsoplevelser, informationer fra /om den børnegruppe børnene er tilknyttet, eller informationer / oplysninger om aktiviteter, der foregår i Tommeliden.

Forældresamtaler er en del af forældresamarbejdet – samtaler afholdes efter opstart, før overgange eller hvis der er behov for at tale sammen om barnets trivsel og udvikling. Det er af stor betydning, at bekymringer eller andre forhold, som har betydning den fælles forståelse af barnets og familiens situation, kan drøftes, hvis en aktuel situation opstår. Sammen med forældre kan vi aftale, hvordan vi bedst kan støtte barnet, og vi har mulighed for at trække på andre samarbejdspartnere.

Vi har ét-to årlige forældremøder, hvor vi både informerer om den tætte hverdag, som barnet dagligt er en del af, samt en mere overordnet information, hvor bestyrelsen, forældreråd og støtteforening fortæller om deres arbejde med at gøre Børnehuset Tommeliden til et godt sted at være.

Forældrerådet inviterer til tre årlige sociale arrangementer, hvor de inviterer alle til at være en del af fællesskabet i Tommeliden.

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner, har ligesom alle andre børn, brug for at blive mødt med positive forventninger og med fokus på at kunne lykkes og være en del af børnefællesskabet. Vi tager udgangspunkt i at støtte barnet dér, hvor det har behov. Vi samarbejder med forældrene gennem den daglige dialog og med inddragelse af forældrenes perspektiver og viden omkring barnets trivsel og udvikling. Vi inddrager andre samarbejdspartnere for at lykkes med at hjælpe et barn i udsat position.

Som arbejdsredskab, for at sikre barnets optimale trivsel, læring, udvikling og dannelse, anvender vi TOPI⁴ (tidlig opsporing og indsats), som består af forskellige værktøjer, skemaer og procedurer. Tre gange årligt udarbejdes TOPI, en trivselsundersøgelse, hvor vi gennemgår alle børn. I forhold til børn i udsat position udarbejder vi, på baggrund heraf handleplaner for, at vi kan lave hensigtsmæssige tiltag, som kan styrke barnets udvikling og muligheder for at være en del af fællesskabet.

⁴ Topi- kommune.viborg.dk/borger/tidlig-opsporing-og-indsats

For at møde det udsatte barn på en anerkendende og inkluderende måde, gør vi bl.a. brug af principperne fra Marte Meo⁵, for at understøtte barnets oplevelse af at være en del af fællesskabet.

Sammenhæng og overgange

Det har stor betydning, at der samarbejdes omkring barnet ved overgang fra et miljø til et andet. En god start, hvor vigtig viden gives videre, er grundlaget for at overgangen bliver så god så muligt. Det er vigtigt at skabe forbindelsen mellem hjem og dagtilbud, samt at de læringsspor, som er startet, forsætter for at skabe genkendelighed og fælles spor.

Ved modtagelse af nye børn til vores vuggestue, har vi udarbejdet "Forældreinformation"; en folder med oplysninger om dagligdagen og forventninger. Vi bruger den overgangsmodel Viborg kommune har udviklet, når vi modtager børn. Vi sender brev ud og inviterer til besøg, gerne flere gange inden den egentlige start. Besøget aftales med pædagogerne og formålet er at lære hinanden at kende. Vigtige informationer for at sikre den gode start udveksles. Vi afpasser starten i forhold til, hvad der er brug for i forhold til barnet, og vi vejleder forældrene om, hvordan forløbet omkring starten kan forløbe på en hensigtsmæssig måde for der pågældende barn.

Ved overgang fra vuggestuen til børnehaven arrangeres besøgsdage, hvor det nye børnehavebarn kommer på besøg og har madpakke med. Vi afpasser besøget efter hvad barnet kom overskue – vi ønsker, at det skal være positivt for barnet at være på besøg.

Ved overgang fra børnehave til skole samarbejder vi især med Nordre Skole. I løbet af året arrangeres besøg i SFO-lokalerne, hvor børnehavebørnene leger og på den måde, bliver bekendt med SFO. I foråret arrangeres besøg på Nordre skole i 0-klasserne. Vi får ofte invitationer fra andre skoler end Nordre skole. I det omfang vi har ressourcer, tager vi gerne på besøg. Der afholdes overleveringssamtaler mellem skole og dagtilbud og forældre i forbindelse med overgang til skole.

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi gør brug af de muligheder, der er i vores lokalsamfund.

Der findes aktivitetsmuligheder i gåafstand, fx Digterparken med kuperet og varieret terræn med græs, legepladser, æblehave, kællemuligheder, stier til løb. Vi er tæt Nørresø, VGF, Nordre skole, Mercantec, Blichergården, lokal købmand, Viborg by med bibliotek, domkirke, Carte Blanche

Vi bruger KLC s muligheder (fx bus til teatertur)

Evalueringskultur

⁵ Marte Meo – fokuserer på samspillet udviklingsstøttende kræfter og har 5 principper at følge initiativ, positiv bekræfte initiativer, at sætte ord på den andens og egne initiativer, turtagning og positiv ledelse - kommune.viborg.dk/boernepasning-0-til-6-aar/marte-meo

Evaluering er en vigtig del af den styrkede pædagogiske læreplan og det handler om, at vi som personale skal blive klogere på hvad der virker og hvad vi kan gøre anderledes med udgangspunkt i de faglige mål og intentioner, vi arbejder ud fra.

Den daglige praksis tages jævnligt op til evaluering /revision – det kan både være den måde vi organiserer os på eller den pædagogiske metode, der bruges i en konkret situation. I hverdagen, på stuemøder / personalemøder deler vi refleksioner med hinanden, prøver synsvinkler af og drøfter med hinanden.

Det kan også være den pædagogiske planlægning af en aktivitet, hvor vi, i konkrete situationer, er vi mere systematiske, fx for at fastholde den pædagogiske vinkel udarbejdes smtte modeller.

Afslutning

Formålet med den styrkede pædagogiske læreplan er bl.a. at være et pædagogisk redskab for personalet, der kan være med til at understøtte, hvordan vi arbejder med skabe gode og udviklende læringsmiljøer for børnene. Den kan bidrage til at skabe fælles forståelse, så vi arbejder ud fra det samme fundament. Den kan bidrage til at synliggøre vores faglighed - både for os selv og for forældrene. Den kan danne grundlag for opbygningen af en evalueringskultur, til gavn for udvikling af vores hverdagspraksis.

Fremfor alt er det vores intension, at børn, forældre og personale i Tommeliden skal have den bedste hverdag, hvor barnet og fællesskabet er i fokus.

